

Ärendenummer
TRV 2025/126604
Motpartens ärendenummer
LI2025/01713

Dokumentdatum
2026-02-24

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
li.spn@regeringskansliet.se
GD-sekreterarna
Diariet
Verksgemensam styrning
Webb- och projektstöd

Svar på remiss En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten, SOU 2025:98

Trafikverket har två synpunkter på förslagen i SOU En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten (SOU 2025:98) som redogörs för nedan.

I övrigt tillstyrker Trafikverket utredningens förslag att förtydliga lagstiftningen i syfte att ge goda förutsättningar för en effektiv, enhetlig och rättssäker fastighetsbildningsverksamhet i hela landet.

Frågan om vilken lantmäterimyndighet som ska handlägga vissa förrättningar

Utredningen föreslår att förrättningar där en statlig myndighet eller ett statligt helägt bolag är sökande ska ges in till och handläggas av Lantmäteriet. Utredningen bedömer att förrättningar där statliga myndigheter och statligt helägda bolag är sökande bör hanteras samlat av en lantmäterimyndighet eftersom dessa förrättningar ofta i ett längre perspektiv sträcker sig över flera kommuner och också gäller nationella intressen i annan statlig verksamhet som är av infrastrukturkaraktär, exempelvis energisektorn. Utredningen bedömer också att olika samhällsförändringar innebär nya krav och ett nationellt perspektiv när det gäller verksamheter som statliga myndigheter och statligt helägda bolag ansvarar för och genomför. Det innebär att vissa förrättningar behöver ha förutsättningar att handläggas med ett längre perspektiv som också är ett nationellt perspektiv. Förrättningar som till exempel gäller markåtkomst och som gäller fastigheter som förvaltas av statliga myndigheter eller ägs av statligt helägda bolag kan också som utgångspunkt antas gälla främst andra ändamål än bostadsbyggande.

Trafikverket ser fördelar med att Lantmäteriet ska handlägga denna typ av förrättningar. Exempelvis kan enhetlighet, förutsägbarhet och en effektivare handläggning i större ärenden som spänner över både kommunala och den

Ärendenummer
TRV 2025/126604
Motpartens ärendenummer
LI2025/01713

Dokumentdatum
2026-02-24

statliga lantmäterimyndigheten förväntas. Det underlättar också om ansökan kan göras direkt till den myndighet som kommer att handlägga förrättningen.

Trafikverkets åtgärder varierar dock från att vara små, såsom anläggande av vänstersvängsfickor och plattformsförlängningar, till att vara mycket omfattande, såsom genomförande av nya stambanor. De förrättningar Trafikverket söker speglar detta förhållande. De varierar således stort i omfattning och kan utöver bildandet av fastigheter för Trafikverkets anläggning också exempelvis föranledas av väg- och järnvägsåtgärders effekter på enskilda fastigheter, t.ex. till följd av spärrning av enskilda utfarter, enskilda vägar som påverkas av åtgärden, utsättningar av bortgrävda gränsmarkeringar för enskilda fastigheter eller markbyten mellan enskilda fastigheter. Vid vägåtgärder, där rätten för Trafikverkets egen anläggning (den allmänna vägen) säkras genom vägrätt helt utan förrättning (tvärtemot vad som anges på sidan 474), är det särskilt tydligt att merparten av förrättningarna söks för att skadebegränsa följderna av den nya vägen.

Motiven till att endast Lantmäteriet ska handlägga förrättningar sökta av Trafikverket gäller således inte för hela Trafikverkets verksamhet.

Givet detta förhållande vore det mer ändamålsenligt om förrättningar kunde sökas till Lantmäteriet eller en kommunal lantmäterimyndighet med utgångspunkt i vad som bedöms mest effektivt i det enskilda fallet beroende på t.ex. kö- och handläggningstider, lokalkännedom, närhet till förrättningsorten, de respektive lantmäterimyndigheternas kunskap om Trafikverkets åtgärd som kan ha förvärvats tidigare, t.ex. i planskedet, vilken myndighet som handlägger angränsande pågående förrättningar och förrättningarnas storlek och komplexitet. Att inte ha denna möjlighet utgör en begränsning i Trafikverkets möjlighet att agera utifrån förutsättningarna i det specifika fallet och innebär en risk för försämrad effektivitet vid genomförande av väg- och järnvägsåtgärder.

Med anledning av detta föreslår Trafikverket att lagstiftaren överväger andra möjligheter till att uppnå målet om statlig handläggning av stora förrättningar av infrastrukturkaraktär etc. än enbart det föreslagna alternativet - att styra det utifrån att staten endast ska söka förrättningar hos Lantmäteriet. Ett förslag är att en statlig aktör ska kunna välja till vilken myndighet ansökan ska göras i en kommun med kommunal lantmäterimyndighet.

Ärendenummer
TRV 2025/126604
Motpartens ärendenummer
LI2025/01713

Dokumentdatum
2026-02-24

Kommunala lantmäterimyndigheters möjlighet att utföra uppdragsverksamhet

Trafikverket ser positivt på att det tydliggörs att kommunala lantmäterimyndigheter kan utföra uppdragsverksamhet samt vad den kan omfatta. Den föreslagna lagtexten anger att uppdragsverksamheten får utföras om "...verksamhetens omfattning inte medför en negativ inverkan på handläggningstiderna i myndighetens förrättningsverksamhet". Denna lydelse riskerar möjligen att bli alltför hämmande på möjligheten för en kommunal lantmäterimyndighet att utföra uppdrag. För att ge mer utrymme föreslås skrivningen "...en betydande negativ inverkan..." som alternativ.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit Per-Ola Larsson expert teknik Markåtkomst och plansamordning verksamhetsområde Investering. Samråd har skett med medarbetare på verksamhetsområdena Investering, Stora projekt, Planering, Informations- och kommunikationsteknik och Underhåll samt central funktion Juridik och planprovning.

I den slutliga handläggningen har verksamhetsområdeschef Investering Annika Holmqvist, Åsa Överlind avdelningschef Markåtkomst och plansamordning verksamhetsområde Investering, Fabian Kjessler enhetschef Verksamhetssamordning avdelning Markåtkomst och plansamordning samt Johan Wedberg Verks gemensam styrning, deltagit.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Ärendenummer
TRV 2025/126604
Motpartens ärendenummer
LI2025/01713

Dokumentdatum
2026-02-24

Per-Ola Larsson
Expert teknik

per-ola.larsson@trafikverket.se
Mobil: 070-323 02 51

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2025/126604, Motpartens ärendenummer LI2025/01713, Dokumentdatum 2026-02-24, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.